

Handbok JTF

7. Vägvak

Detta är en handbok till motsvarande bilaga i Järnvägsstyrelsens trafikföreskrifter (JvSFS 2008:7), JTF. Observera att handboken inte är en del av föreskrifterna, utan ett fristående dokument som tagits fram för att underlätta hanteringen för verksamhetsutövarna när det genomförs ändringar i JTF. Vid ändringar i JTF kommer ändringsblad till handboken att tryckas upp. Det är sedan verksamhetsutövarnas ansvar att säkerställa att ändringsbladen förs in i handboken. Det är dock alltid JTF i dess tryckta version som gäller.

Vilka kompletteringar som är införda i handboken framgår av försättsbladet. Observera att de ändringar avseende stavfel och liknande som beslutades i slutet av år 2009 är införda i handboken men uppgift i fältet "referens" har, på grund av praktiska skäl, inte noterats på försättsbladet.

Handböckerna är indelade på samma sätt som bilagorna. I handböckerna finns hänvisningar till bestämda bilagor till JTF. Dessa hänvisningar ska läsas som hänvisningar till motsvarande handböcker. Exempel: Om det i handboken hänvisas till "bilaga 3 H", så avser denna hänvisning handbok nr 3 H. Tyvärr har det inte varit praktiskt möjligt att ändra hänvisningarna i texterna inför tryckningen av dessa handböcker.

Innehåll

Inledning	7
1 Vägvakter och vägskyddanläggningar	8
1.1 FELAKTIG VÄGSKYDDSANLÄGGNING	8
1.2 ARBETE SOM PÅVERKAR VÄGSKYDDSANLÄGGNING	8
1.3 VÄGVAKTENS ANMÅLAN	9
1.4 VÄGVAKTENS TJÄNSTGÖRING	10
1.5 VÄGVAKTENS ÅTGÄRDER	10

Inledning

Denna bilaga innehåller regler om vägvakt och regler för arbete som påverkar en vägskyddsanläggning.

Det kan finnas behov av att bevaka en plankorsning med vägvakt i följande fall:

- när en vägskyddsanläggning är felaktig (varnar inte när tåg kommer eller varnar även om tåg inte kommer)
- vid arbete på spåret som påverkar vägskyddsanläggningen
- när det, till exempel på grund av en tillfällig ökning av vägtrafiken, behövs bevakning av en annars obevakad plankorsning.

1 Vägvakter och vägskyddanläggningar

Infrastrukturförvaltarens säkerhetsbestämmelser kan ange att fler vägvakter än en ska bevaka en plankorsning. En av vägvakterna ska ansvara för kontakterna med tågklareraren.

Vägvakten ska vara klädd så att han tydligt kan ses av såväl vägtrafikanter som förare av spårfordon.

1.1 FELAKTIG VÄGSKYDDSANLÄGGNING

Den tågklarerare som får kännedom om att det är något fel på en vägskyddsanläggning ska genast anmäla detta till infrastrukturförvaltaren.

Vid fel på en vägskyddsanläggning ska infrastrukturförvaltaren se till att plankorsningen bevakas av en vägvakt. Vid akuta fel ska vägvakten vara på plats så snart som möjligt.

Tågfärder och spärrfärder ska ges order om felaktig vägskyddsanläggning.

1.2 ARBETE SOM PÅVERKAR VÄGSKYDDSANLÄGGNING

Åtgärder vid en plankorsning med en vägskyddsanläggning och eventuellt behov av vägvakt ska framgå av arbetsplanen för A-skyddet, S-skyddet eller körplanen för spärrfärden.

Vägvakter behövs om rörelser ska gå över en plankorsning utan att vägskyddsanläggningen kan varna eller om anläggningen kommer att varna utan att rörelse ska korsas vägen. Om det finns en FK-låda vid plankorsningen ska den användas. Om vägskyddsanläggningen inte kan kopplas från med en FK-låda ska plankorsningen bevakas av en vägvakt. Om vägskyddsanläggningen skyddar flera huvudspår och A-skyddet eller spärrfärden inte berör samtliga, ska tågklareraren orderge tågfärder och spärrfärder på de trafikerade spåren på samma sätt som för felaktiga vägskyddsanläggningar.

Vägvakter behövs inte om följande villkor är uppfyllda:

- Vägskyddsanläggningen har bommar.
- Vägen korsar endast ett huvudspår.
- Vägskyddsanläggningen finns inom A-skyddsområdet eller spärrfärdssträckan.
- Vägskyddsanläggningen ligger på linjen eller på en obevakad

driftplats.

- Tillsyningsmannen för A-skyddet eller spärrfärden har sett till att följande åtgärder har utförts:
 - säkrat bommarna i upplyft läge
 - täckt över ljussignalerna mot vägen
 - stoppat ljudsignaleringen
 - vid samråd underrättat tillsyningsmännen för de spärrfärder som ska föras över plankorsningen om att vägvakt saknas.

Vägskyddsanläggningen ska återställas innan A-skyddet eller spärrfärden anmäls avslutad.

1.3 VÄGVAKTENS ANMÄLAN

När vägvakten har anlänt till plankorsningen ska han omedelbart ta kontakt med tågklararen. Om en vägvakt ska bevaka en plankorsning i samband med ett arbete ska han istället utväxla motsvarande uppgifter med A-skyddets, S-skyddets eller spärrfärdens tillsyningsman.

Inom ett D-skydd övertar huvudtillsyningsmannen tågklararens arbetsuppgifter.

Vägvakten

- kontrollerar vilket namn plankorsningen har på anslag vid denna
- anmäler till tågklararen
 - namn på plankorsningen eller namn på omgivande driftplatser samt kilometertal för korsningen
 - att denna korsning bevakas av en vägvakt.

Tågklararen

- dokumenterar anmälan
- ser till att tågfärder och spärrfärder orderges
- informerar vägvakten om vilka färder som närmast ska passera plankorsningen.

Tågklararen informerar därefter fortlöpande vägvakten om de tågfärder och spärrfärder som ska passera plankorsningen.

1.4 VÄGVAKTENS TJÄNSTGÖRING

Om vägskyddsanläggningen varnar vägtrafikanter även när ingen rörelse närmar sig ska vägvakten tjänstgöra tills plankorsningen fungerar normalt igen.

Om vägskyddsanläggningen inte varnar vägtrafikanter trots att en tågford eller spärrford närmar sig behöver vägvakten bara tjänstgöra när en tågford eller spärrford ska passera plankorsningen. Det gäller också vid en tillfälligt anordnad plankorsning eller när en vägvakt tillfälligt bevakar en plankorsning utan vägskyddsanläggning.

Byte av vägvakt

Vid byte av vägvakt ska den frånträdande vägvakten informera den tillträdande om

- orsaken till att plankorsningen bevakas av vägvakt samt om vilka åtgärder som man har gjort med vägskyddsanläggningen
- de underrättelser som vägvakten har fått och som fortfarande är aktuella.

1.5 VÄGVAKTENS ÅTGÄRDER

När vägvakten påbörjar sin tjänstgöring vid plankorsningen ska han kontrollera att ordergivning sker. När detta är gjort ska vägvakten frikoppla bommarna och lyfta dem för hand. Vägvakten ska också stänga av ljudsignaleringen.

När en tågford eller spärrford närmar sig plankorsningen ska vägvakten om möjligt fälla bommarna och aktivera ljudsignalering. Dessutom ska han om möjligt se till att rött ljus visas mot vägen.

Om inte varningssignaleringen kan användas på normalt sätt när en tågford eller spärrford närmar sig, ska vägvakten varna vägtrafikanter.

Vägvakten ska om möjligt ge handsignalen ”klart” till tågforden eller spärrforden när vägtrafikanterna har varnats. Signalen ”klart” innebär att vägvakten har vidtagit de åtgärder som har fastställts i planeringen för att varna vägtrafikanterna och att föraren av tågforden eller spärrforden inte behöver stanna rörelsen före plankorsningen.

Om tågklareraren meddelar vägvakten att det finns en tågfärd som inte har fått order om att vägskyddsanläggningen är felaktig gäller följande:

- Varningssignaleringen mot vägen ska vara igång.
- Bommarna ska vara nere.
- Vägtrafikanter får inte släppas över förrän tåget har passerat plankorsningen.

Infrastrukturförvaltaren ska för en plankorsning med särskilt bevärliga siktförhållanden bestämma att vägvakten ska kontrollera tågläget omedelbart innan stora eller långsamtgående vägfordon släpps över plankorsningen.

 TRANSPORTSTYRELSEN

Transportstyrelsen
Hagavägen 2
Box 267
781 23 Borlänge

Tel 0771-503 503
Fax 0243-23 66 77
jarnvag@transportstyrelsen.se
www.transportstyrelsen.se